

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze diplomové práce

**Úřad pro hospodářskou soutěž z hlediska veřejných
zakázek**

Bc. Tereza NOVÁKOVÁ

© 2016 ČZU v Praze

Souhrn

Tato práce je vypracována jako obeznámení s Úřadem pro hospodářskou soutěž a veřejnými zakázkami, postupem zadávání zakázek a s působností Úřadu pro hospodářskou soutěž z hlediska zakázek. Zadávání zakázek je komplexní postup, který je upravený především zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Práce taktéž obsahuje návod pro uchazeče zadávané zakázky, jak postupovat při nezákonných úkonech zadavatele, jako například porušení zadávacích podmínek či jejich netransparentnosti. Toto jednání může dodavatel nahlásit prostřednictvím podání námítky zadavateli či poté Úřadu pro hospodářskou soutěž. Po vyčerpání zákonných opravných prostředků smí kdokoliv z účastníků řízení podat žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Praktická část zahrnuje příklady nejčastějších rozhodnutí Úřadu pro hospodářskou soutěž a grafy týkající se činností tohoto Úřadu. Celý proces zadávání a činností tohoto Úřadu je efektivnější především díky zpřísnění právních norem.

Klíčová slova

Úřad pro hospodářskou soutěž, veřejné zakázky, zakázka, řízení, účastník řízení, zadavatel, smlouva, zákon, orgán dohledu, dodavatel, správní delikt.

Cíl práce

Cíl diplomové práce je zaměřen na dané téma z pohledu návaznosti na právní legislativu. Práce je určena k seznámení s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a veřejnými zakázkami a hlavně jejich vztahu a také zadávacího řízení veřejných zakázek. Hlavním cílem je názorně ukázat nejčastější případy porušení zákona při zadávání veřejných zakázek jak zadavateli, tak potencionálními dodavateli. Rovněž je zde důležité znázornění grafů, které vyjadřují působnost a efektivnost činností Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže z hlediska kontroly zadávacího řízení vedené zadavatelem. Tyto údaje mají za úlohu prokázat, že činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v tomto směru je nezbytná a není bezcílná.

Na základě všech získaných informací je vytvořen manuál pro všechny uchazeče zadávacího řízení, jak postupovat vůči rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rovněž jsou zde uvedeny kroky, předcházející tomu, aby mohli účastníci řízení u řízení, které probíhá u Úřadu, podat návrh k řízení. A také jaké možnosti mají účastníci řízení po rozhodnutí Úřadu či předsedy Úřadu.

Metodika

Diplomová práce je vypracována na základě analýzy odborné literatury, relevantních zdrojů a literární rešerše použitých zdrojů. Materiály ke zpracování práce jsou čerpány především ze zákona o ochraně hospodářské soutěže, zákona č. 137/2006. Sb., o veřejných zakázkách a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a z oficiálních webových stránek Úřadu. Je zpracována pro bližší seznámení a lepší orientaci v dané tématice. Největším zdrojem pro praktickou část jsou sbírky rozhodnutí, jež jsou uvedeny na webových stránkách Úřadu.

Je zde použita metoda komparace, která přibližuje vztah teorie a praxe, a to z hlediska dostatečné funkčnosti zákonů při realizaci veřejných zakázek za dohledu Úřadu. Toto je demonstrováno statickými údaji a rozhodnutími, které zveřejňuje Úřad. Statistické údaje jsou analyzovány, popsány a vyhodnoceny z hlediska své vypovídající hodnoty a z těchto hodnot jsou učiněny závěry.

Zhodnocení výsledků a doporučení

Úřad je jedním z nejvýznamnějších mechanismů státu k regulaci hospodářské soutěže. Na základě výsledků této práce je patrné, že plní nezastupitelnou funkci. Je stabilizačním a arbitrážním prvkem na poli veřejných zakázek, funguje jako jistota pro účastníky veřejné soutěže. Jak je patrné z grafu č. 2 a 3, rozdíl mezi rokem 2010 (516 přijatých podnětů a 77 zahájení řízení z moci úřední) a 2014 (988 přijatých podnětů a 347 zahájení řízení z moci úřední) došlo k více jak dvojnásobnému nárůstu počtu prvostupňových řízení zahájených z moci úřední a skoro jednonásobnému nárůstu přijatých podnětů v oblasti veřejných zakázek.

Podle grafu č. 5 v porovnání roku 2011 (29 zahájených správních řízení) a 2014 (67 zahájených správních řízení) došlo téměř k třínásobnému navýšení počtu správních řízení zahájených Úřadem.

Graf č. 8 udává, že v porovnání roku 2010 (171 rozkladů) a 2014 (436 rozkladů) došlo k trojnásobnému zvýšení počtu podaných rozkladů k Úřadu v oblasti veřejných zakázek. Z výše uvedeného je patrné, že úloha Úřadu v oblasti veřejných zakázek rok od roku stoupá, jsou na něj z důvodu kvantitativního nárůstu kladeny větší nároky.

Jak je patrné z grafu č. 9 poměr vyřízených rozkladů v roce 2014 v II. stupni (368 rozhodnutí) vůči I. stupni (12 rozhodnutí) je třicetinasobný. I když se jeví, že konečné rozhodování Úřadu se přesouvá do druhého stupně (účastníci využívají opravného prostředku), měl by být kladen důraz na rozhodování Úřadu v I. stupni. Grafy z praktické

části dokazují, že elektronizace procesu zadávání veřejných zakázek je stále častěji využíváno a tak se navýšila jejich transparentnost (viz graf č. 4).

Činnost Úřadu tvoří z podstatné části vyřizování návrhů na přezkumná řízení. Nejčastějším důvodem pro návrh, dle příkladů uvedených v diplomové práci, na přezkumné řízení úkonů zadavatele bývá nespokojenost vyřazeného uchazeče z výběrového řízení na veřejnou zakázku z důvodu nedostatečné zadávací dokumentace. Smyslem tohoto jednání bylo dosáhnout toho, aby ve výběrovém řízení byl vybrán „předem určený“ uchazeč, a tak zadavatel dosáhl svého cíle. Ke snazší orientaci k problematice veřejných zakázek je v praktické části zpracován manuál, na základě prostudovaných zákonů, pro uchazeče a dodavatele jako účastníky veřejných zakázek.

Doporučení

Z důvodu, že je zde možnost rozhodování Úřadem v druhém stupni (viz graf č. 9), je důležité neustále zvyšovat kvalitu rozhodování v I. stupni, což klade nárok na kvalitní personální obsazení Úřadu. Také je důležité provádět u zaměstnanců Úřadu průběžné vzdělávání formou odborných přednášek vedených lektory z řad soudců Nejvyššího správního soudu či Krajského soudu zabývajících se rozhodováním v oblasti veřejných zakázek nebo pedagogů z právnických fakult a poté absolvovat rychlé prozkoušení svým vedoucím pracovníkem.

Toto vzdělávání by nemělo probíhat pouze pro zaměstnance Úřadu či osoby, které se o tuto tematiku zajímají, ale měla by být probírána už na středních školách, aby lidé měli aspoň všeobecný přehled o Úřadu, veřejných zakázkách a zadávacím řízení. Pokud by měli větší povědomí o této tematice, mohli by i sami předcházet porušování zákona účastníky zadávacího řízení (mohli by podávat informace o jeho porušení a tak pomoci Úřadu s dohledem nad veřejnými zakázkami).

Seznam použité literatury

Literatura:

- [1] BOVIS CH., EU Public Procurement Law, second edition, Cheltenham: Edward Elgard publishing, 2012, 544 s., ISBN 978-0-85793-841-1.

- [2] OSTŘÍŽEK J. a kol., Public Private Partnership. Příležitost a výzva 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2007, 284 s., ISBN 978-80-7179-744-9.

- [3] PELC V., Zadávání veřejných zakázek, Praha: Linde, 2000, 528 s., ISBN 80-7201-224-X.

- [4] ŘEZNÍČKOVÁ M., Franchising: podnikání pod cizím jménem, 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 190 s., ISBN 978-80-7400-174-1.

Legislativní zdroje:

- [1] zákon č. 137/2006. Sb., o veřejných zakázkách

- [2] zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže)

- [3] zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

- [4] zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Internetové zdroje:

- [1] Informační systém o veřejných zakázkách. Uveřejňování informací o VZ. [cit. 2014-09-13]. Dostupné z :<http://www.isvz.cz/ISVZ/Podpora/ISVZ_uverejnovani_informaci.aspx>.

- [2] Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Sněmovní tisky. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=637>>.

- [3] Úřad pro hospodářskou soutěž. Informační listy 2009. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z:<https://www.uohs.cz/download/Informacni_listy/2009/Infolist_2009_04_Verejne_zakazky.pdf>.

- [4] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. O Úřadu. [cit. 2014-09-05]. Dostupné z: <<http://www.uohs.cz/cs/uvodni-stranka.html>>.
- [5] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Povinnost zadavatelů zadávat veřejné zakázky postupem dle zákona o veřejných zakázkách a nejčastější pochybení při jejich zadávání. [cit. 2015-10-01]. Dostupné z: <http://www.interniaudit.cz/download/Brno%202015/Dlouha_Marketa_prezentace.pdf>.
- [6] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Rozhodnutí R345/2014/VZ-4397/2015/322/KMz. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12222.html>>.
- [7] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Statistiky z oblasti veřejných zakázek. [cit. 2014-09-05]. Dostupné z: <<http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-verejnych-zakazek.html>>.
- [8] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Výroční zprávy. [cit. 2015-07-09]. Dostupné z: <<http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/vyrocní-zpravy.html>>.